

Maków Mazowiecki, dnia 23 maja 2025 r.

PODSTAWOWE INFORMACJE

W ZAKRESIE UDZIELANIA NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ, NIEODPŁATNEGO PORADNICTWA OBYWATELSKIEGO ORAZ NIEODPŁATNEJ MEDIACJI

Zasady udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz nieodpłatnej mediacji określa ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. *o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej* (Dz. U. 2024 r. poz. 1534).

I. ZAKRES UDZIELANIA POMOCY PRAWNEJ:

1. ZAKRES NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ – zgodnie z art. 3 ustawy

Nieodpłatna pomoc prawna obejmuje:

- 1) poinformowanie osoby fizycznej, zwanej dalej „osobą uprawnioną”, o obowiązującym stanie prawnym oraz przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach, w tym w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, administracyjnym, sądowym lub sądownoadministracyjnym, lub
- 2) wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego, lub
- 3) sporządzenie projektu pisma w sprawach, o których mowa w pkt 1 i 2, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądownoadministracyjnym, lub
- 3a) nieodpłatną mediację, lub
- 4) sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądowym lub ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w postępowaniu sądownoadministracyjnym oraz poinformowanie o kosztach postępowania i ryzyku finansowym związanym ze skierowaniem sprawy na drogę sądową.

2. ZAKRES NIEODPŁATNEGO PORADNICTWA OBYWATELSKIEGO – zgodnie z art. 3a ustawy

Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje:

- 1) działania dostosowane do indywidualnej sytuacji osoby uprawnionej, zmierzające do podniesienia świadomości tej osoby o przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach oraz wsparcia w samodzielnym rozwiązywaniu problemu, w tym, w razie potrzeby, sporządzenie wspólnie z osobą uprawnioną planu działania i pomoc w jego realizacji. Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje w szczególności porady dla osób zadłużonych i porady z zakresu spraw mieszkaniowych oraz zabezpieczenia społecznego.
- 2) Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje również nieodpłatną mediację.

3. ZAKRES NIEODPŁATNEJ MEDIACJI – zgodnie z art. 4a. ustawy:

Nieodpłatna mediacja obejmuje:

- 1) poinformowanie osoby uprawnionej o możliwościach skorzystania z polubownych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji oraz korzyściach z tego wynikających;
- 2) przygotowanie projektu umowy o mediację lub wniosku o przeprowadzenie mediacji;
- 3) przygotowanie projektu wniosku o przeprowadzenie postępowania mediacyjnego w sprawie karnej;
- 4) przeprowadzenie mediacji;
- 5) udzielenie pomocy w sporządzeniu do sądu wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem.

Nieodpłatna mediacja nie obejmuje spraw, w których:

- 1) sąd lub inny organ wydały postanowienie o skierowaniu sprawy do mediacji lub postępowania mediacyjnego;
- 2) zachodzi uzasadnione podejrzenie, że w relacji stron występuje przemoc.

Mając na uwadze § 5 ust. 3b. pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2492, z późn. zm.) - **W zależności od bieżącego zapotrzebowania na nieodpłatną mediację, zgłaszanego przez osoby uprawnione, w obu punktach organizuje się spotkanie z mediatorem poświęcone nieodpłatnej mediacji.** - Więcej informacji pod numerem do rejestracji.

4. Osoba uprawniona do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego:

- 1) Nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie przysługuje osobie uprawnionej, która nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej, w tym osobie fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą niezatrudniającą innych osób w ciągu ostatniego roku.
- 2) Osoba uprawniona, przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, składa pisemne oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej. Osoba korzystająca z nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej dodatkowo składa oświadczenie o niezatrudnianiu innych osób w ciągu ostatniego roku. Oświadczenie składa się osobie udzielającej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczącej nieodpłatne poradnictwo obywatelskie,
- 3) Nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie przysługują osobie chcącej dokonać zgłoszenia naruszenia prawa w rozumieniu ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz. U. z 2024 r. poz. 928). Przepisów art. 4 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej nie stosuje się.

Zgodnie z §3a. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2492, z późn. zm.) – Pomoc udzielana osobie fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą, która w ciągu ostatniego roku nie zatrudniała innych osób, stanowi pomoc de minimis udzielaną zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13

grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 2023/2831 z 15.12.2023).

Podmiot ubiegający się o pomoc de minimis przedstawia przed jej udzieleniem:

- 1) wszystkie zaświadczenia o pomocy de minimis lub pomocy de minimis w rolnictwie lub w rybołówstwie, jakie otrzymał w ciągu ostatnich trzech lat, albo oświadczenie o wielkości pomocy de minimis otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenie o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie, oraz
- 2) informacje określone w przepisach wydanych na podstawie art. 37 ust. 2a ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. *o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej* (Dz. U. z 2023 r. poz. 702).

5. Możliwość wyrażenia przez osobę uprawnioną opinii o udzielonej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczonym nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim (anonimowa opinia)

Każdy przypadek udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego dokumentuje się w karcie nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Karta pomocy zawiera część obejmującą opinię osoby uprawnionej o udzielonej pomocy. Wypełnienie przez osobę uprawnioną tej części karty pomocy, w tym podanie numeru telefonu w celu zasięgnięcia dalszej opinii jest dobrowolne. W karcie pomocy nie podaje się danych osobowych osoby uprawnionej, które mogą bezsprzecznie identyfikować osobę.

Karta pomocy zawierająca część B obejmującą opinię osoby uprawnionej o udzielonej pomocy prawnej może być przekazywana przez osoby uprawnione poprzez:

- 1) wypełnienie ankiety w miejscu świadczenia pomocy – wrzuceniu jej do urny (umiejscowionej w miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, w tym mediacji),
- 2) przekazana osobie uprawnionej przez wykonawcę udzielającego pomocy poprzez: udostępnienie elektronicznej Karty pomocy B – w postaci linku, na adres e-mail osoby uprawnionej wraz z możliwością jej uzupełnienia (link aktywny jest przez 10 dni) lub,
- 3) przekazana drogą elektroniczną bezpośrednio do **Starostwa Powiatowego, ul. Rynek 1, 06-200 Maków Mazowiecki lub na email: pprawne@powiat-makowski.pl**.

Osoby ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. *o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1411, z późn. zm.), mogą przekazać opinię o udzielonej pomocy także listownie lub pod wskazanym numerem telefonu do rejestracji. Osoba odbierająca opinię o udzielonej pomocy w formie telefonicznej przedstawia osobie uprawnionej treść pytań zawartych w części B karty pomocy i możliwych do zaznaczenia odpowiedzi, a także zaznacza wybrane przez osobę uprawnioną odpowiedzi. **Wyrażenie anonimowej opinii (Wypełnienie części B karty pomocy) jest dobrowolne.**

6. Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego osobom ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, które nie mogą stawić się w punkcie osobiście, oraz osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się, o których

mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2023 r. poz. 20).

Osobom ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, które nie mogą stawić się w punkcie osobiście, oraz osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. *o języku migowym i innych środkach komunikowania się* (Dz. U. z 2023 r. poz. 20), może być udzielana nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, także poza punktem albo za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość. Bliższe informacje pod numerem/adresem e-mail jak do zapisów.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. *w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego* (Dz. U. z 2025 r. poz. 317) osobom, o których mowa w art. 8 ust. 8 ustawy, może być udzielana nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, również przez zorganizowanie wizyty w miejscu zamieszkania tych osób lub w miejscu wyposażonym w urządzenie ułatwiające porozumiewanie się z osobami doświadczającymi trudności w komunikowaniu się, lub w miejscu, w którym zapewnia się możliwość skorzystania z pomocy tłumacza języka migowego, lub w innym miejscu dostosowanym do potrzeb tych osób. Osoba udzielająca nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadcząca nieodpłatne poradnictwo obywatelskie odbiera od osoby uprawnionej oświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust. 2 ustawy.

Osoby, o których mowa w art. 8 ust. 8 ustawy, które zgłoszą uzasadnioną potrzebę komunikacji za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość, przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego składają staroście, w formie papierowej lub elektronicznej, oświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust. 2 ustawy, wraz ze wskazaniem okoliczności to uzasadniających oraz dostępnych tej osobie środków porozumiewania się na odległość. Osoba udzielająca nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadcząca nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, po otrzymaniu od starosty drogą elektroniczną informacji o złożeniu przez osobę uprawnioną oświadczenia oraz danych kontaktowych tej osoby, porozumiewa się z nią w umówionym terminie.

II. Zapisy na porady - pozostałe informacje:

Zgłoszeń na porady dokonuje się: telefonicznie pod numerem **29 71 73 822** (pon-pt w godzinach pracy urzędu 8.00-16.00) opcjonalnie ON-LINE - moduł zapisów publicznych za pomocą linku dostępnego na: stronie powiatu makowskiego <https://www.powiat-makowski.pl>, BIP Starostwa Powiatowego: <https://www.bip.powiat-makowski.pl> Zapisy na bezpłatne usługi lub, email: pprawne@powiat-makowski.pl.

Więcej informacji pod numerem do rejestracji.

III. Informacje dodatkowe:

W przypadku obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo wprowadzenia stanu nadzwyczajnego udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego może odbywać się za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość oraz poza lokalem punktu. W takim przypadku o wyborze sposobu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego decyduje starosta.

Przed udzieleniem porady można zażądać od osoby uprawnionej okazania dokumentu stwierdzającego tożsamość.

IV. Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o *nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej* ((Dz. U. 2024 r. poz. 1534),
- rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w *sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego* (Dz. U. z 2025 r. poz. 317.)

Sporządziła:
Agnieszka Kapusta
23.05.2025

DYREKTOR
Wydziału Zdrowia, Promocji, Kultury, Sportu,
Spraw Społecznych i Obywatelskich

mgr Agnieszka Kapusta